

Javnaðarflokkurin fær stóðugt rætt

Tá ið javnaðarmenn sögdu, at vit í sjómálmálinum út í æsir skuldu krevja sama rætt sum íslendingar, so kundu teir aldri havt iðkið eina rættari og meira fullfíggaða stóðu. Tíðin hevur prógvað, at hetta var hitt sterkasta og mest viðgongda uppskot. Ikki minst nú, tá uppskot er komið fram í íslenska altinginum, er so ramliga sligið fast, at tað finst ikki tann politikkari her á landi, ið torir ella er mentur at reingja henda 100 pst. veruleika. Men enn hava hinir flokkarnir ið allir sum ein mistóku seg, kans at ganga ta leiðina, ið javnaðarmenn

vístu á. Neyvan nakað man tora at fara fram, at tað á nakran hátt verður okkara til ógagns at fylgja frændum okkara fyrri vestan, ið sanniliga ikki hava víst lyndi til at slaka í sjómálmálinum. Uppskot javnaðarmanna hevur í roynd og veru víst seg at verið hitt dyggasta og haldbesta. Nú ræður um at fáa tað framt, og ikki minst allir teir, ið rokja sjógvín, eiga at fylkjast um tað — fylkjast um tað fyrri at geva tí tess meira meg, ikki minst sum eitt líð í at forða hinum flokkunum í at gera enn eitt mistak í hesum týðningarmikla máli.

- KLAKKSVÍK Í DAG

Patria kom mikudagin við saltfarmi — 22—230 tonsum.

Jóannes Patursson hevur roynt undir Føroyum, men veiðan hevur verið smálig. Sjúðarberg er eisini farin út. Skuldi royna annaðhvørt undir Føroyum ella Íslandi. Men allastaðni verður sagt frá fiskaloysi.

Tjaldur fermdi rættiliga væl av saltfiski; mest rud frá útróðrabátum.

Hornkestríð fyriðrekar grækarismessuhald sunnudagin 17. mars.

Fimleikaframsýningin, ið skuldi fara fram í morgin, verður vegna sjúku ikki fyrr enn aftur komandi sunnudag.

Skattaálikningin verður liðug nú um vikuskifti.

Umsóknarfresturin til skúlastjórarstarvið endaði tírsdagin. Hesu ferð vórðu 4 umsóknir.

Veidiúrslit hjá útróðrabátunum hava verið smálig hesa vikuna. Avreiðingarnar hava ligið frá 2 uppi 7—8000 pund.

FØROYSKUR DANSUR

Røða hildin í føroyska útvarpinum í Keypmannahavn 31.-1.-1957

Tað elsta, sum er varveitt í Føroyum av skaldskapi, eru kvæðini, sum eru frá o. u. ár 1300. Tey hava verið varveitt munnliga ætt eftir ætt, mann eftir mann. Til er ein hópur av kvæðum, tey elstu yrkt o. u. ár 1300, tey yngstu í 20. öld.

Tað fámenta føroyska fólkið, sum um ár 1800 ikki var meira enn 5.000 menniskjur, hevur gøymt o. u. 200 kvæði av hesum gamla slagnum. Hetta fólkið er tað einasta, sum nú skilur henda skaldskap, tað einasta, sum er vaksið upp við hesum trimum eindum: dansur, tónar og frásøga. Tann, ið ikki hevur hesar eindir í kroppi og huga, dugir ikki at meta kvæðini til fullnar. Og ikki dugir hann at skilja, hvussu tað bar til, at menniskjur á miðöldini livdu við lív og sál í teim

hendingum, ið farnar vóru fram í fornum tíðum.

Kvæðini eru yrkt til dansin. Við at sita niðri fær ein litið burtur úr teim flestu. Um dansins søgu fáa okur eitt sindur at vita úr íslenskum bókum, tá teir byrjaðu at dansa í Íslandi. Í Sturlungasögu hoyra okur um dans í hinum tiltikna brúðleypinum á Reykjahólum í 1119 og um stóra veitslu í Viðvík í 1225, har Hámundur prestur av Hólum skipaði í dansinum. Tann íslenski dansurin halda menn hevur verið ógvuliga líkur føroykum dansi, og okur vita, at í miðöldini høvdu tey sama dansin í Noregi, Danmørk og Svøríki.

Menn halda, at hann av fyrstu tíð er komin úr Fraklandi. Til Føroya er hann komin úr Skotlandi ella úr Noregi.

Fyrsti maður, ið nevntur føroyskan dans, er Jón Ólafsson, Indiafari, ein íslendingur, sum var í Føroyum við Jørgen Daa í 1616. Hann sigur frá dansi, tá hann var í tí stóru veitsluni hjá Mikkjal í Lamba. Okur eiga ikki so nógv kvæðaløg, sum kvæðir, tó man tað vera um 90 lög.

Niðurlagið er so avgerandi fyrri dansin, um hann verður deydligur ella livligur. Okur kunnu taka sum dømi »Dronning Dagmar ligger udi Ribe syge« og »Í Føroyum búgva høvdingar tveir«, hvussu lögin ávirka ferðina (tempoið) á dansinum. Føroyingar eiga ein sjáldsaman dýrgrip bæði í kvæðunum og løgunum. Ongastaðni í heiminum finnst tað lög, ið líkjast hesum, eg einki lag er tað sama.

Hin kendi týski vísmáðurin dr. Heimtz, ið hevði ferðast víða í heiminum fyrri at savna gomul iøg o. t., segði við meg, tá ið hann var í Sunnba í 1926 í somu ørindum, at eg havi funnið sjáldsamari og størri dýrgripur hesar dagarnar eg havi verið her, enn eg havi funnið í árávis har og havi ferðast í heiminum, tí ongestaðni er at finna makan til.

Tey gomlu kvæðini og sagnirnar hava bjargað okkum sum fólk upp gjøgnum tíðina og til henda dag. Ongastaðni finnur tú so mergjað og vakurt mál sum í kvæðunum.

Ongastaðni finnur tú so rámandi, beinrakin orð og orðavendingar, um í kvæðunum og fólkavísunum. Tí hvør kundi sum teir gomlu føroyingar nrir í hvørjum víðurskiftum teir vóru staddir, taka so til orðanna í eini snarvending eins og teir. Eg skal nevna nokur dømi:

- 1) »Mær eru kunnug lokabrogd og allir loynistiggi.«
- 2) »Hvad enten jeg rider på mark eller hede, så lidet agter jeg om kvindevedre.«
- 3) »Min gode hr. Bugge skræp ikke så stort, du er ikke kommen inden Hålands port.«
- 4) »Tú skal ikki Ásmund prúða javnt við kottin leggja.«
- 5) »Tá eg var so ungur sum tú, tordi eg óráddur renna, nú tekur eli at boyggja meg, tað má eg bekenna.«
- 6) »For kække mænd bør lykken sig vel føje.«
- 7) »Kræfter mod Rolf du ikke har.«
- 8) »Ikki skal Grímur Hildebrandsson tað gull við frúnni njóta.«
- 9) »Vit skulu gista Bjarmaland tá betur liður á vári.«
- 10) »Nei, ikki skal Danmark undergå, så længe sværdene må.«

Oman skríður grót

Oman skríður grót í urðar, linkast vársin loknu hurðar. Vetur missir tokutenn.

Degnir yvir dokkum flotum, hvørva troll av mannagotum: „Tokum øll til gleivarspenn.“

Sólin hækkar, styttest skuggar, dagar tognar, gloppast gluggar. Vikna tekur vetrarvald. Eystan riður ljóssins drottur, mannabornum mennist máttur. Tussar tapa tangarhald.

Er enn valla vár í garði, nælir seint í trollafari, fer enn mangt í fok og feig, ver tú tolin, biða bara, brátt skal síðsta fonnin fara, sólin gylla grønan teig.

HANS DALSGAARD

11) »Svaraði Sjúður Sigmundarson tað syngur í gyltum ringi, hetta er tað fyrsta sár eg havi í viggjum fingið.«

12) »Var jeg mand, som jeg var mø, så skulde min fader i tårnet ej dø.«

13) »Trygg ved mitt ord som Dovra du skal være.«

14) »Tú kanst ikki mót Brúðari meir enn hálva vending gera.«

15) »Sjálðan verður eydnumaður, ið sinni hevur av trælli.«

16) »Vit vóru saman í mangari ferð, men ei min frændi skiljast vit her.«

17) »Ikki óttist eg háttir tinar um tú ert í orðum stív, tað er eingin í Gjúlagarðum, ið ræður for Sjúðar liv.«

18) »Ríð tær ikki so niðarlaga við Gjúlagarðum fram.«

19) »Hevði hann Bekkin Baraldsson haft sínar báðar fotur, hann (Framh. á 3. síðu).

Ungarnshjálpin

Frá 24. februar til 2. mars er innkomið:

Av bygd: P/f J. F. Kjolbro, Klakksvík 1.000,00, Petur Ove og Sigrid Eiði 50,00, við Ellen S. Aastrand, Fuglafjørður 245,00, S. D., Sumbæ 20,00, F. J., Klakksvík 20,00, M. M., Kvívík 5,00.

Í Tórshavn: Havnar Bio 312,00, K. 50,00, KFUK-bússur 171,00, skótainnsavning 4.093,00.

2. mars vóru í »Dr. Alexandrine« send 152 kolli av klæðum og skótoyi, tilsamans 4½ tons. Nú verður ikki tikið imóti meira av klæðum, men peningainnsavningin heldur fram eina stutta tíð enn.